

GRID

Intern faglig debat på Kunstakademiets Arkitektskole, Afd 6

Einig zu sein ist göttlich und gut; woher ist die Sucht denn
Unter den Menschen, daß nur Eines und Einer nur sei?
HÖLDERLIN

N° 88 januar 2009

”Jeg siger ikke mer”

Steen Nepper Larsen

*Gurre Sø venter på dig. Der findes en anden verden end bilens, kontorets og husets.
Men husk på, at friluftsliv er friluftsliv, og at alt muligt andet er alt muligt andet.*

Man kan som bekendt ikke slå søm i en solopgang. Dens skønhed er absolut ikke for fastholdere. Vi har ikke bedt den om at komme, og vi evner ikke at modgå dens forsvinden. Ej heller kan man arrangere sig til eller planlægge hyggen med familien i et telt ved en naturlejrplads ved Gurre Sø. Begge dele sker, eller også sker de ikke, hhv. i form af den særlige røde, sprøde og skrøbelige, uforlignelige kulør på morgenhimlen over det rituelle morgendyp i Øresund eller som en særlig, rolig glæde, mens blikkene bevæger sig ud over den vindstille sø, og bålet knitrer velnæret mod aftenhimlen efter at have givet maden glød.

Næsten alle mennesker kan lide at være i den frie natur, og ganske mange dyrker friluftslivets glæder. De tager på eventyr 'derude', lader indelivet være indeliv, slukker for computeren og parkerer bilen. De jagter roen og det enkle liv. De søger væk fra de komfortable bomaskiner og de anmassende teknologier, der kræver vort nærvær 24 timer i døgnet. Ideelt set, forstås, for ganske mange tager rituel mobiltelefonen, den intimt med hånden, øjet og øret sammenfiltrede protese og nærmest nye legemsdel, med i skoven.

Sangen *Jeg ved en lærkerede* indeholder verset: "Jeg siger ikke mer". Og faktisk burde jeg jo slet ikke fortælle om denne skønne grønne oase ved søens bred, udstyret som den er med en stor udskåret træstamme, der fungerer som bænk for mindst fire mennesker med udstrakt mulighed for nærkontakt med vand for medbragte sure tæer. Thi når man deler noget med andre, forestiller man sig ofte, at man taber noget, og at 'de' andre lige så sikkert som Amen i kirken kommer til at ødelægge det hele, selvom man, hvis man gør sig selv den lille ulejlighed at tænke sig lidt om, ved, at det er en gammel skrøne. For fænomener som viden, sprog, kærlighed og glæde gælder der jo det, at der fundamentalt bliver mere af dem, når de bliver delt med andre, når de bliver brugt. Sproget er principielt alles og ingens, og hvis viden privatiseres, er der tale om en kunstig situation, hvor pengestærke interesser ønsker at monopolisere adgangen til fælles kundskaber og muligheder.

Uden lånerkort, uden venteliste

Pladsen ved Gurre Sø er et offentligt gode, som vi end ikke behøver lånerkort til. Der er ingen venteliste, og der tages ikke entré. Der er åbent 365 dage om året hele døgnet rundt, og der er næsten altid rigelig plads til alle.

Vejen derhen falder jævnt igennem frodigt græs, og bøgetræerne står næsten helt ude ved kanten. Der kan frit sankes nedfaldstræ til bålet. Drikkevand må medbringes, og nødtørft forrettes diskret i skovbunden.

Engang i fordums dage blev friluftslivet dyrket af de nationalt sindede. Naturen blev celebreret som urgroet og identitetsdannende, og såvel de nyudsprungne grønne træer som de hvide svaner blev tolket og besunget som særligt danske. Friluftslivet blev også dyrket af sværmeriske og drømmende romantikere, oprindighedssøgere og kunstnere og i mere ekstreme udgaver af kompetitive sjæle, der tog livtag med den for at demonstrere mandsmod og råstyrke. Nord- og Sydpolen blev indtaget, og de hvide pletter på kortet forsvandt som dug for ekspeditionernes rationelle sol.

I dag er det blevet meget populært at lade naturen fungere som en bekvem støttepædagog og som en normsættende instans, der står uden for debat. Hvis den professionelle 'friluffer' er ude i et socialpædagogisk ærinde, kan det jo altid slås fast uden den mindste slinger i valsen, at hvis man ikke vil fryse, så må man skaffe læ, og hvis man ikke vil spise kold og kedelig mad, så må man samle brænde og antænde bål. Sådan er det bare! Man argumenterer ikke mod regn og kulde, men tvinges til at handle fornuftigt.

Den generøse natur

Naturen bruges også som det privilegerede sted for afstressning, som motionskulisse og som noget, man kan og bør tage livtag med, hvis man vil (skal!) slanke sig, lære at arbejde i teams, lære sine kolleger at kende, eksperimentere med sine egne grænser (ofte på kommando) og eksempelvis lære at slå kaniner ihjel med de bare næver eller at rappelle ned ad høje træer eller stejle bjerge. Den frie natur beskydes med forventninger om at gøre nytte og at give resultater. Den skal snart sagt finde sig i hvad som helst, vi kan finde på. Generøst appellerer den selvfølgelig også til brombærplukning og vidende udflugter med svampekurv i hånd.

Men betænk engang, at friluftsliv er friluftsliv, og at alt muligt andet er alt muligt andet. Friluftslivet og naturen kan ikke reduceres til fænomener, der partout skal skænke os sunde fødevarer, give befolkningen sundhed, lære adfærdsvanskelige unge at opføre sig ordentligt eller få voksne mennesker til at stresses af. Vi må lægge den alt omsiggribende '*noget-for-noget*'-holdning bag os. Friluftslivet risikerer at degenerere, hvis det altid skal legitimeres og udøves med sideblik til noget andet, end det er. Mange professionelle 'friluffer' er begyndt at sige: Rigtigt friluftsliv - det dyrker jeg kun, når jeg har fri.